

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Václavem Trajerem v právní věci **nezletilého žalobce: Z. H.** nar. „X“, zastoupený zákonným zástupcem M. H., oba bytem „X“, proti **žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem v Praze 2, ul. Na Poříčním právu č. p. 376/1, PSČ 120 00, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8.8.2014, sp. zn. SZ/824/2014/4S-ÚSK, č.j. MPSV-UM/11036/14/4S-ÚSK,

t a k t o :

- I.** Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí, ze dne 8.8.2014, sp. zn. SZ/824/2014/4S-ÚSK, č.j. MPSV-UM/11036/14/4S-ÚSK, **se r u š í pro vady řízení** a věc **se v r a c í** žalovanému k dalšímu řízení.
- II.** Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se včasné podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 8.8.2014, sp. zn. SZ/824/2014/4S-ÚSK, č.j. MPSV-UM/11036/14/4S-ÚSK, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajská pobočka v Ústí nad Labem ze dne 10.4.2014, č.j. 51437/2014/TEP, kterým bylo rozhodnuto žalobci nadále poskytovat příspěvek na péči v původní výši 6 000,- Kč měsíčně s odůvodněním, že se žalobce považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II – středně těžká závislost.

Žalobce trvá na tom, že jeho zdravotní stav vyžaduje celodenní péči odpovídající III. stupni závislosti, což dokládá psychiatrický posudek a posudek o zdravotním stavu od neurologa.

Dle žalobou napadeného rozhodnutí žalobce potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládnání pěti základních životních potřeb, a to orientace, komunikace, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity. Tento výčet nezvládaných životních potřeb byl zjištěn posudkovou komisí, aniž by byl žalobce na jednání komise pozván a při jejím jednání vyšetřen. V žalobou napadeném rozhodnutí byla jako nezvládnutá životní potřeba uznána potřeba osobních aktivit, čehož se žalobce domáhal v rámci odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí, ovšem současně žalovaný jako zvládnutou vyhodnotil životní potřebu obouvání a oblékání, kterou prvostupňový správní orgán vyhodnotil jako nezvládnutou.

Žalobce trvá na tom, že nezvládá základní životní potřebu obouvání a oblékání, neboť není schopen vyhodnotit vhodnost oblečení dle ročního období, neumí si zapnout knoflíky, zavázat tkaničky a uspořádat si oblečení. Žalobce trval na tom, že nezvládá šest základních úkonů základních životních potřeb a tudíž má nárok na příspěvek na péči o osobu s III. stupněm závislosti. Dle jeho názoru tuto skutečnost dokládá i zpráva z klinicko-psychologického vyšetření ze dne 11.8.2014 vypracovaná Mgr. D. P.

Žalovaný ve svém písemném vyjádření k podané žalobě navrhl její zamítnutí v plném rozsahu.

Žalovaný ve vyjádření stručně zrekapituloval průběh správního řízení. Dále konstatoval, že je toho názoru, že posudek vypracovaný posudkovou komisí je odborný, stěžejní a úplný důkazní prostředek, na jehož základě bylo množné rozhodnout. Posouzení stupně závislosti bylo dle jeho názoru vypracováno na základě objektivních podkladů, tedy na základě dostatečné zdravotní odborné dokumentace, na základě výsledků sociálního šetření, funkčních důsledků zdravotního postižení. Žalovaný zdůraznil, že právní úprava nestanoví povinnost posudkové komisi zvat posuzovanou osobu k jednání, za předpokladu, že je podkladová dokumentace dostatečná na to, aby mohl být vypracován objektivní posudek, tedy objektivní podklad pro rozhodnutí, což dle žalovaného v daném případě bylo splněno.

Žalovaný uvedl, že zásadní rozpory nebyly shledány ani v provedení sociálního šetření, při kterém se zjišťuje schopnost samostatného života osoby v přirozeném prostředí a nedochází při něm k posuzování zdravotního stavu. Je pravdou, že v sociálním šetření je uvedeno sdělení matky, že provádí výběr oblečení a že si žalobce nezaváže tkaničky. Posudková komise je na základě dostatečné odborné podkladové dokumentace však přesvědčena, že oblékání a obouvání žalobce zvládne. Žalobce poukázal na skutečnost, že je nutno uvažovat o facilitátorech, jako jsou třeba boty na suchý zip, nazouvací boty apod.

Žalovaný uzavřel, že považuje žalobu za nedůvodnou, protože stupeň závislosti byl posouzen objektivně a na základě tohoto objektivního posouzení bylo rozhodnuto v souladu se zákonem o sociálních službách.

O žalobě soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) bez jednání, neboť žalobce ani žalovaný se po řádném poučení, že může vyslovit nesouhlas s rozhodnutím věci bez jednání a že nevyjádření se v určené lhůtě je považováno za souhlas, k nařízení jednání nevyjádřili.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s.ř.s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ust. § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s.ř.s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu, nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s.ř.s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

Smyslem zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“), je úprava podmínek poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Příspěvek na péči, který je předmětem řízení v dané věci, se podle § 7 téhož zákona poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu. Nárok na něj má osoba, která splňuje předpoklady uvedené v § 4 odst. 1 téhož zákona (mezi účastníky není sporu o tom, že podmínky zde uvedené žalobce splňuje), která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8 uvedeného zákona, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu; nárok na příspěvek má tato osoba i po dobu, po kterou je jí podle zvláštního právního předpisu poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace. O příspěvku rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce.

Dle § 8 odst. 1 zákona o sociální péči se osoba do 18 let věku, pokud vyžaduje mimořádnou péči jiné fyzické osoby, považuje za závislou na pomoci jiné osoby ve a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby, stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb, stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat šest nebo sedm základních životních potřeb, stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat osm nebo devět základních životních potřeb. Dle § 9 odst. 1 a odst. 3 uvedeného zákona se při posuzování stupně závislosti u osob do 18 let věku hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví a osobní aktivity. Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického

prostředku. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis (§ 9 odst. 4, 5 a 6 téhož zákona).

Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis, kterým je vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách. Dle § 2 odst. 1 uvedené vyhlášky se při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládání základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení. Dle § 2a uvedené vyhlášky pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

V příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. jsou vymezeny schopnosti zvládat základní životní potřeby.

Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**mobilita**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, chůzí po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, používat dopravní prostředky včetně bariérových.

Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**orientace**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem a osobou, orientovat se v obvyklém prostředí a situacích a přiměřeně v nich reagovat.

Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**komunikace**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna dorozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.

Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**stravování**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim.

Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**oblékání a obouvání**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.

Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**tělesná hygiena**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se.

Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**výkon fyziologické potřeby**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.

Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**péče o zdraví**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovená léčebná a ošetrovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky, pomůcky.

Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**osobní aktivity**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna vstupovat do vztahů s jinými osobami, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí jako např. vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.

Po přezkoumání skutkového a právního stavu dospěl soud k závěru, že na základě podané žaloby je třeba rozhodnutí žalovaného zrušit pro vady řízení, a to ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. – když správním orgánem vzatý skutkový stav za základ napadeného rozhodnutí ohledně vyhodnocení stupně závislosti žalobce na pomoci jiné osoby, nemá oporu ve správním spise, jenž byl předložen žalovanou stranou.

Spor mezi účastníky je o tom, zda žalobce zvládne výkon základní životní potřeby obouvaní a oblékání či nikoli.

Z obsahu správního spisu vyplývá, že dne 18.12.2013 bylo provedeno sociální šetření v domácím prostředí žalobce. Z výsledků tohoto sociálního šetření mimo jiné vyplynulo ve vztahu k základní životní potřebě obouvaní a oblékání, že výběr oblečení žalobce nezvládne a provádí jej matka. Oblékání, svlékání, obouvaní zvládá s dopomocí matky, ovšem tkaničky u bot nezaváže. Dle posudku posudkové lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení Teplice MUDr. V. H. ze dne 25.3.2014 žalobce potřebuje z důvodu nepříznivého zdravotního stavu pomoc při pěti základních životních potřebách, a to orientace, komunikace, oblékání a obouvaní, tělesná hygiena a péče o zdraví.

Na základě posudku posudkového lékaře bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí. V rámci odvolacího řízení si žalovaný vyžádal vyhotovení posudku Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí. Posudková komise v posudku ze dne 3.6.2014 konstatovala, že po prostudování podkladové dokumentace dospěla k závěru, že žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá základní životní potřeby orientace, komunikace, tělesná hygiena, péče o zdraví a osobní aktivity. K potřebám nezvládaným podle posudkového lékaře přidala komise i základní životní potřebu osobních aktivit, neboť žalobce dle psychiatra není schopen si sám stanovit a dodržovat denní režim, sám se zapojit do aktivit odpovídajících jeho věku, má problémy v komunikaci s dětmi a není schopen navazovat vztahy mimo úzkou rodinu, není schopen si vyřizovat své záležitosti. Naopak komise ubrala základní životní potřebu oblékání, neboť je přesvědčena, že tuto základní životní potřebu je žalobce schopen zvládat.

S ohledem na obsah správního spisu soud konstatuje, že žalovaný sice postupoval správně ve smyslu ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění, když požádal Posudkovou komisi Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem o vypracování posudku, ovšem nezajistil, aby předmětný posudek byl dostatečně průkazný a přezkoumatelný a v konečném výsledku objektivně vyhodnocoval stupeň závislosti žalobce na pomoci jiné osoby. A to za situace, kdy uvedený posudek byl vzat žalovaným jako odvolacím orgánem jako klíčový důkaz v rámci odvolacího řízení.

Dle ust. § 3 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s dalšími základními zásadami správního řízení.

Soud je toho názoru, že postup zjišťování závislosti žalobce na pomoci jiné fyzické osoby dle ust. § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách je třeba brát jako vzorové ustanovení i pro odvolací řízení, během něhož je prostřednictvím řízení u příslušné Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí skutkový stav přezkoumáván v samostatné proceduře. V řízení před dotyčnou komisí bylo proto nezbytně nutné vedle závěrů posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Teplice – posudkové lékařky MUDr. V. H., rovněž přihlížet k výsledku sociálního šetření v domácnosti žalobce a také v daném případě bylo na místě vycházet z posouzení zdravotního stavu žalobce v rámci jednání komise na základě shromážděné zdravotní dokumentace. Komise ve shora nastíněném směru však nepostupovala, jak vyplývá z posudku ze dne 16.7.2014, ačkoliv na tento posudek, který byl v odvolacím řízení před druhostupňovým správním orgánem rozhodujícím důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti, neboť jinak by nemohl být klíčovým podkladem pro odvolací správní orgán, který z něho vycházel. Pro posouzení důvodnosti předmětné žaloby má tudíž význam skutečnost, že při vypracovávání posudkového závěru se komise jakkoliv nevypořádala s odlišnými závěry, které obsahuje posudek Okresní správy sociálního zabezpečení Teplice ze dne 25.3.2014 – posudkové lékařky MUDr. V. H., ohledně schopnosti resp. neschopnosti žalobce zvládat základní životní potřeby a se skutečnostmi vyplývajících z provedeného sociálního šetření, a to zejména ve vztahu k základní životní potřebě oblékání a obouvání. Z obsahu zápisu o sociálním šetření vyplývá, že žalobce nezvládá výběr oblečení, nezaváže si tkaničky a oblékání, svlékání a obouvání zvládá s dopomocí matky. Z uvedeného zápisu tedy vyplývá, že žalobce není schopen naplnit požadavky obsažené v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. ve vztahu k životní potřebě oblékání a obouvání, neboť potřebuje pomoc nebo není schopen vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, oblékat se a obouvat se. Je nutno zdůraznit, že posudek posudkové komise kromě obecných formulací neobsahuje žádné konkrétní zhodnocení zdravotního stavu žalobce ve vztahu k posouzení otázky zvládání základní životní potřeby oblékání a obouvání. Komise pouze konstatovala, že je přesvědčena, že žalobce tuto základní životní potřebu je schopen zvládat. Komise neuvedla žádný medicínský důvod, na základě kterého k tomuto závěru dospěla. Tento nedostatek považuje soud za velice závažný obzvláště za situace, kdy posudková lékařka okresní správy sociálního zabezpečení posuzující zdravotní stav žalobce před vydáním prvostupňového rozhodnutí dospěla v souladu s obsahem výsledku sociálního šetření k závěru, že žalobce základní životní potřebu oblékání a obouvání nezvládá.

Soud je s ohledem na výše uvedené názoru, že posudek komise ze dne 16.7.2014 neposkytuje objektivní vyhodnocení zdravotního stavu žalobce, tak jak předpokládá ust. § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, a proto nemohl být bez dalšího vzat jako klíčový důkaz pro posouzení žádosti žalobce o poskytnutí příspěvku na péči ze strany žalovaného. Správní orgán z tohoto posudku však výlučně vycházel.

S ohledem na práve uvedené soud uzavírá, že skutkový stav, který byl žalovaným vzat za základ napadeného rozhodnutí ohledně vyhodnocení stupně závislosti žalobce na pomoci jiné osoby, nemá v reflexi ust. § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách oporu ve správním

spise, čímž došlo při jeho rozhodovací činnosti k vadě řízení ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.

Ze shora predestřených důvodů soud proto přikročil ke zrušení žalobou napadeného rozhodnutí s odkazem na ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. a současně podle ust. § 78 odst. 4 s.ř.s. rozhodl o vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení pak bude žalovaná strana podle ust. § 78 odst. 5 s.ř.s. vázána právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku ohledně požadavku na dostatečné zjištění stupně závislosti žalobce na pomoci jiné osoby spolu s náležitým podchycením ve správním spise.

Přestože žalobce měl ve věci plný úspěch, v návrhu petitu výslovně uvedl, že náhradu nákladů řízení nepožaduje. S ohledem na toto prohlášení a výsledek soudního jednání soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ústí nad Labem dne 11. listopadu 2015

Mgr. Václav Trajer v.r
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Iva Tovarová